Dosarul nr. 1-19116552-05-21rji-16102024

Judecătoria Cahul, sediul central
Judecător Turculeț Leonid

D E C I Z I E
în numele Legii

04 februarie 2025 mun. Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
În componența:
Președintele completului, judecător Movilă Vitalie,
Judecătorii Pilipenco Serghei, Fujenco Dmitrii,

judecând fără prezența părților, recursul ordinar declarat de către Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul și cel înaintat de avocatul Babără Marian în interesele lui Ibrian Pavel, cât și recursul depus de condamnatul Ibrian Pavel împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul central din 26 septembrie 2024, pronunțată în cauza la plângerea depusă de **Ibrian Pavel, a.n.*****, împotriva Instituțiilor Penitenciare din RM referitor la condițiile precare de detenție, care afectează grav drepturile sale

C O N S T A T Ă :

La data de 12.07.2019 Ibrian Pavel a depus în instanța de judecată *plîngerea* împotriva Instituțiilor Penitenciare din RM referitor la condițiile precare de detenție, care afectează grav drepturile sale.

În motivarea plângerii petiționarul a menționat că, prin sentința Judecătoriei Strășeni din 27.12.2016 a fost condamnat în baza art. 165 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 08 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de transportare a persoanelor peste hotarele Republicii Moldova pe un termen de 05 ani, în baza art. 206 alin. (3), lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 16 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de minori pe o perioadă de 05 ani, cu aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa – 17 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de transportare a persoanelor peste hotarele Republicii Moldova pe un termen de 05 ani și cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de minori pe o perioadă de 05 ani. Iar, în perioada: 15.03.2007-11.04.2007; 28.01.2014-07.03.2014; 04.03.2015-16.03.2016 și în perioada: 19.12.2017-06.08.2018 a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții inumane. Astfel, solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

La data de 19.08.2026 în Judecătoria Cahul a fost înregistrată plângerea lui Ibrian Pavel împotriva condițiilor de detenție, deoarece perioadele prin care pedeapsa sa nu au fost reduse ca efect compensatoriu, nu au fost incluse în pedeapsa pe care o execută. Iar, prin încheierea din 25.09.2024 plângerile au fost conexate pentru o examinare comună, menționând că, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău s-a aflat în perioadele 15.03.2007-11.04.2007, 24.01.2014-07.03.2014, 04.03.2015-16.03.2016, începând cu 17.12.2017 s-a aflat permanent în stare de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul, Penitenciarul nr. 5 Cahul. Astfel, are pretenții față de condițiile de detenție față de toate penitenciarele în care a fost deținut, Judecătoria Cahul a examinat alte plângeri împotriva condițiilor de detenție, nu solicită examinarea repetată a acestor perioade. Pentru perioadele începând cu data de 2007 pedeapsa nu i-a fost redusă și solicită examinarea condițiilor de detenție până la data transferării sale la Penitenciarul nr. 5 Cahul la 22.08.2022.

Totodată, referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău menționează că, a fost deținut în celule mici și supraaglomerate, era umiditate, frig, a fost deținut în celule de la subsol, apa nu era potabilă și suficientă, hrana proastă și necomestibilă. În Penitenciarul nr. 6 Soroca menționând că, celulele erau mici, supraaglomerate, era frig și umiditate, baia era afară, odată pe săptămână, hrana proastă, nu se acorda ajutor medical.

Referitor la Penitenciarul nr. 9 Pruncul a fost că s-a deținut cu mai multe persoane în celulă, era umiditate, nu se acorda ajutor medical, nu era reparație în celule. Astfel, solicită reducerea pedepsei pentru condiții inumane de detenție pentru perioadele de până la 20.10.2021.

Prin *încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central din 26 septembrie 2024* a fost admisă plângerea condamnatului Ibrian Pavel, fiind constatată deținerea lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada 06.08.2018-20.02.20 – 564 zile, Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 21.02.20-19.10.2021 – 607 zile în calitate de condamnat. Fiind dispusă reducerea pedepsei neexecutate a lui Ibrian Pavel calculând 03 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, ceea ce constituie 69 zile. La fel, fiind dispusă reducerea pedepsei neexecutate a lui Ibrian Pavel calculând 02 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 6 Soroca și Penitenciarul nr. 9 Pruncul, ceea ce constituie 234 zile, iar în total a fost redusă pedeapsa neexecutată a lui Ibrian Pavel cu 303 zile. De asemenea, a fost respinsă ca tardivă plângerea lui Ibrian Pavel împotriva condițiilor de detenție din

Penitenciarul nr. 13 Chișinău pentru perioadele 15.03.2007 - 11.04.2007, 24.01.2014 - 07.03.2014, 04.03.2015 - 16.03.2016.

În dezacord cu această încheiere, la data de 01 octombrie 2024 Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul a depus *cererea de recurs*, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a plângerii depuse de Ibrian Pavel.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de fond nu a ținut cont de plângerea condamnatului nu întrunește condițiile prevăzute de art. 473^{2} alin. (2) Cod de procedură penală.

Cu referire la starea sanitară a încăperilor de detenție, a fost menționat de administrația instituției penitenciare că, în art. 242^{1} pct. 5) şi 12) din Codul de executare sunt indicare expres obligațiunile deținuților şi anume: respectarea regulilor sanitaro-igienice, regulilor de igienă individuală şi colectivă în camera de deținere, respectarea indicațiilor medicului, precum, menținerea curățeniei în încăperile de detenție şi de serviciu, la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deșteptare şi efectuarea curățeniei în camera de detenție.

Referitor la asistența medicală, a fost indicat că, condamnații în instituțiile penitenciare beneficiază în mod gratuit de asistență medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală. Asistența medicală este organizată în regimul non-stop, 24/7. Zilnic lucrătorul medical de serviciu asistă la petrecerea apelului condamnaților, vizitează condamnații în secțiile sectoarelor de detenție, precum şi în sectorul „carantină şi izolator disciplinar”.

Indică că, toți condamnații beneficiază în mod gratuit de asistență medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală conform prevederilor „Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciar”. Asistența medicală gratuită în instituțiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naţionale, Ghidurile clinice şi Standardele medicale, iar dacă starea deținutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele penitenciare, sau în instituțiile publice ale Ministerului Sănătății, Muncii şi Protecției Sociale. în acest sens de către Administrația Națională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituțiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. Asistența medicală în penitenciare se acordă în strictă conformitate cu secțiunea a 41-a a Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG 583 din 26.05.2006.

La fel, s-a menționat în rapoartele instituțiilor Penitenciare şi faptul că, condamnatului i se asigură accesul la informație în conformitate cu art. 208 Codului de executare. Administrația penitenciarului întreprinde toate măsurile necesare pentru asigurarea aplicării dispozițiilor legale privind liberul acces la informațiile pentru condamnați. Condamnatului i se permite să procure, prin rețeaua de comerț, literatura, să aboneze şi să primească ziare şi reviste, iară a se limita numărul lor, din contul mijloacelor proprii sau ale altor persoane. Penitenciarul asigură recepționarea emisiunilor radiofonice şi televizate, în limitele regimurilor de deținere, prevăzute în Codul de Executare şi în Statutul executării pedepsei de către condamnați, condamnatul poate să se folosească de aparat radio, televizor, casetofon personal sau de orice alte aparate autorizate de către administrația penitenciarului, cu condiția achitării plății pentru energia electrică consumată.

Astfel, în celulele în care s-a deținut condamnatul pătrundea lumina naturală și acestea erau asigurate cu lumină artificială 24/24 ore, condamnatului i-au fost eliberate soluții pentru menținerea curățeniei în celule, acestea din urmă fiind asigurate cu apă, hrana mereu este asigurată de trei ori pe zi, acesta are acces la bibliotecă și i-a fost acordat spațiu locativ necesar prevăzut de legislația execuțională, dar cu toate acestea, instanța de fond a constatat încălcarea prevederilor art. 3 CEDO.

Consideră recurentul că, judecătorul de instrucție a examinat în ansamblu formal cauza în lipsa unei analize complete şi aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, şi sub toate aspectele împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție bazată exclusiv pe alegațiile condamnatului şi concluziile formulate în rapoartele Ombudsmanului şi CPT-ului, potrivit cărora se prezintă concluzii generale referitoare la condițiile de detenție din instituțiile penitenciare vizate, dar nu relatează situația din Penitenciarul nr. 5 Cahul la momentul actual, cât şi din alte instituții penitenciare.

Avocatul Babără Marian în interesele lui Ibrian Pavel, cât şi condamnatul Ibrian Pavel au depus cereri de recurs împotriva încheierii menționate, prin care au solicitat admiterea recursului depus și casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de constatare a deținerii lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO și dispunerea reducerii pedepsei pentru perioada deținerii lui în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 Chișinău al ANP, cu 1424 zile închisoare, termen format din calculul impus de art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, câte 02 zile închisoare pentru fiecare din cele 712 zile de arest preventiv, precum ți pentru perioada deținerii lui în Penitenciarul nr.

13 Chișinău, Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul ale ANP în calitate de condamnat cu 420 zile, câte trei zile de închisoare pentru fiecare 101 zile din perioada totală de 1 401 zile de condiții de detenție contrare art. 3 CEDO în calitate de condamnat.

Cererile de recurs fiind motivată prin faptul că, instanța de judecată urma să constate că plângerea condamnatului Pavel Ibrian împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție în penitenciarele respective este depusă în termen or, plângerea a fost adresată pe parcursul perioadei în care se pretinde că au avut loc încălcările respective. Nu poate fi vorba nicidecum despre vreo omitere a unui termen de prescripție, atât timp cât acest termen nici nu a început să curgă.

Menționându-se de către recurenți că prima instanță era obligată să de-a o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3. Iar, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Pavel Ibrian pe parcursul detenției sale în perioada 24.01.2014-06.08.2018 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău al ANP şi din 07.08.2018 până în 21.02.2020 în Penitenciarul nr. 6 Soroca al ANP au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Prin urmare, menționând recurenții că, a fost constatat faptul că, condamnatul Pavel Ibrian, a fost deținut în condiții inumane, de detenție, care se constată a fi contrare art. 3 CEDO, în calitate de prevenit pe parcursul perioadelor 24.01.2014-22.12.2014 şi 02.03.201516.03.2016 (712 zile) şi în calitate de condamnat 19.12.2017-21.02.2020 (794 de zile) şi 21.02.20-19.10.2021 - 607 zile.

Astfel, invocându-se de către recurenți faptul că, raportând cele constatate la prevederile legale menționate, instanța urma a ajunge la concluzia că, pedeapsa stabilită lui Ibrian Pavel, urmează să fie redusă, pentru perioada detenției lui în *calitate de prevenit* în Penitenciarul nr. 13 Chișinău al ANP, cu 1 424 zile de închisoare - termen format din calculul impus de art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală - câte 02 zile închisoare pentru fiecare din cele 712 zile de arest preventiv.

De asemenea, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța trebuia să ateste ca fiind necesar, oportun

şi rezonabil de a reduce pedeapsa aplicată lui Pavel Ibrian, pentru perioada detenției lui în penitenciarele nr. 13, 6 şi 9 ale ANP în calitate de condamnat cu 420 de zile - câte 3 zile de închisoare pentru fiecare 10 zile din perioada totală de 1401 de zile de detenție în condiții contrare art. 3 CEDO în calitate de condamnat.

Pentru cele zilele de închisoare, privitor la care nu este posibilă aplicarea mecanismului compensator prevăzută de art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța era obligată să aplice mecanismul instituit de alin. (5) al acestei norme, prin acordarea condamnatului câte o unitate convențională pentru fiecare din zilele de detenție.

Anume în acest mod, invocându-se că, se poate considera că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate. Iar, prima instanță a eșuat în a efectua acest lucru şi a aplica la justa valoare cadrul legal în vigoare, motive din care se impune intervenirea instanței de recurs, pentru a corecta erorile admise de aceasta.

Or, faptul detenției în condiții inumane a prevenitului/deținutului Ibrian Pavel pe perioada arestării sale penale este dovedit pe deplin, în legătura cu ce sunt aplicabile prevederile legislației în vigoare la data depunerii plângerilor referitor la reducerea pedepsei şi despăgubirea în valoare bănească prejudiciilor aduse prin deținerea sa în condiții inumane, cerințe ce au fost ignorate neîntemeiat de prima instanță şi au fost lăsate fără o apreciere justă şi echitabilă.

Procedând în asemenea mod prima instanță i-a îngrădit dreptul condamnatului de acces la o instanță, privind-o de posibilitatea obținerii unei satisfacții echitabile în legătură cu drepturile încălcate, ceea ce constituie derogări grave de la prevederile art. 6 şi 13 CEDO.

Cele expuse formează temeiurile de recurs stabilite prin art. 444 Cod de procedură penală, care, în partea sa relevantă stabilește că, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care: 6) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde cu dispozitivul pronunțat după deliberare; 13) a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

În drept, cererea de recurs fiind întemeiată pe prevederile art. 3, art. 6, art. 13 CEDO, art. 385, art. 444, art. 449, art. 473^2, art. art. 473^3-473^4 Cod de procedură penală.

Procedura de înștiințare a părților a fost executată integral.

Totodată, este de menționat faptul că, părților le-au fost expediate cererile de recurs menționate și prin înștiințarea nr. 3444 din 17.10.2024 le-a fost comunicat despre necesitatea prezentării referinței până la data de 09.12.2024. Astfel, la data de 09.12.2024 Ibrian Pavel a depus referința, în care invocă necesitatea admiterii recursului depus de avocat și cel înaintat de condamnat, cu casarea încheierii contestate și emiterea unei decizii corecte, cu calcularea a 1 503 zile de detenție în condiții inumane.

Verificând argumentele recursului declarat, colegiul judiciar consideră necesar de a respinge ca nefondate recursurile, cu menținerea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul central din 26.09.2024, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 473[4] Cod de procedură penală *„(9) Încheierea adoptată în condiţiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părţi, în termen de 15 zile de la data pronunţării, prin intermediul instanţei de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare”*.

La caz, se constată că încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central a fost pronunțată la data de 26.09.2024, iar cererea de recurs a fost depusă de Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul la data de 01.10.2024, la fel, la data de 01.10.2024 Ibrian Pavel a contestat cu recurs încheierea menționată, dar avocatul Babără Marian în interesele lui Ibrian Pavel la data de 07.10.2024 (Vol. II, f.d.34-61), prin urmare se constată că, recursurile sunt depuse cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod de procedură penală, *„judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă, recursul este nefondat”*.

Potrivit art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, *„judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs”*.

Este de menționat că, la data de 12.07.2019 Ibrian Pavel a depus în instanța de judecată plângerea împotriva Instituțiilor Penitenciare din RM referitor la condițiile precare de detenție, care afectează grav drepturile sale. Menționând că, prin sentința Judecătoriei Strășeni din 27.12.2016 a fost condamnat în baza art. 165 alin. (2), lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 08 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de

transportare a persoanelor peste hotarele Republicii Moldova pe un termen de 05 ani, în baza art. 206 alin. (3), lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa - 16 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de minori pe o perioadă de 05 ani, cu aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal, fiindu-i stabilită definitiv pedeapsa - 17 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de transportare a persoanelor peste hotarele Republicii Moldova pe un termen de 05 ani și cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de minori pe o perioadă de 05 ani. Iar, în perioada: 15.03.2007-11.04.2007; 28.01.2014-07.03.2014; 04.03.2015-16.03.2016 și în perioada: 19.12.2017-06.08.2018 a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții inumane. Astfel, solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

La data de 19.08.2026 în Judecătoria Cahul a fost înregistrată plângerea lui Ibrian Pavel împotriva condițiilor de detenție, deoarece perioadele prin care pedeapsa sa nu au fost reduse ca efect compensatoriu, nu au fost incluse în pedeapsa pe care o execută. Iar, prin încheierea din 25.09.2024 plângerile au fost conexate pentru o examinare comună, menționând că, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău s-a aflat în perioadele 15.03.2007-11.04.2007, 24.01.2014-07.03.2014, 04.03.2015-16.03.2016, începând cu 17.12.2017 s-a aflat permanent în stare de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul, Penitenciarul nr. 5 Cahul. Astfel, are pretenții față de condițiile de detenție față de toate penitenciarele în care a fost deținut, Judecătoria Cahul a examinat alte plângeri împotriva condițiilor de detenție, nu solicită examinarea repetată a acestor perioade. Pentru perioadele începând cu data de 2007 pedeapsa nu i-a fost redusă și solicită examinarea condițiilor de detenție până la data transferării sale la Penitenciarul nr. 5 Cahul la 22.08.2022.

Totodată, referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău menționează că, a fost deținut în celule mici și supraaglomerate, era umiditate, frig, a fost deținut în celule de la subsol, apa nu era potabilă și suficientă, hrana proastă și necomestibilă. În Penitenciarul nr. 6 Soroca menționând că, celulele erau mici, supraaglomerate, era frig și umiditate, baia era afară, odată pe săptămână, hrana proastă, nu se acorda ajutor medical.

Referitor la Penitenciarul nr. 9 Pruncul ultimul s-a deținut cu mai multe persoane în celulă, era umiditate, nu se acorda ajutor medical, nu era reparație în celule. Astfel, solicită reducerea pedepsei pentru condiții inumane de detenție pentru perioadele de până la 20.10.2021.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central din 26 septembrie 2024 a fost admisă plângerea condamnatului Ibrian Pavel, fiind

constatată deținerea lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada 06.08.2018-20.02.20 – 564 zile, Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 21.02.20-19.10.2021 – 607 zile în calitate de condamnat. Fiind dispusă reducerea pedepsei neexecutate a lui Ibrian Pavel calculând 03 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, ceea ce constituie 69 zile. La fel, fiind dispusă reducerea pedepsei neexecutate a lui Ibrian Pavel calculând 02 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 6 Soroca și Penitenciarul nr. 9 Pruncul, ceea ce constituie 234 zile, iar în total a fost redusă pedeapsa neexecutată a lui Ibrian Pavel cu 303 zile. De asemenea, a fost respinsă ca tardivă plângerea lui Ibrian Pavel împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău pentru perioadele 15.03.2007 - 11.04.2007, 24.01.2014 - 07.03.2014, 04.03.2015 - 16.03.2016.

Nefiind de acord cu această încheiere, la data de 01 octombrie 2024 Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul a depus cererea de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a plângerii depuse de Ibrian Pavel.

De asemenea, avocatul Babără Marian în interesele lui Ibrian Pavel, cât și condamnatul Ibrian Pavel au depus cereri de recurs împotriva încheierii menționate, prin care au solicitat admiterea recursului depus și casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de constatare a deținerii lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO și dispunerea reducerii pedepsei pentru perioada deținerii lui în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 13 Chișinău al ANP, cu 1424 zile închisoare, termen format din calculul impus de art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, câte 02 zile închisoare pentru fiecare din cele 712 zile de arest preventiv, precum ți pentru perioada deținerii lui în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul ale ANP în calitate de condamnat cu 420 zile, câte trei zile de închisoare pentru fiecare 101 zile din perioada totală de 1 401 zile de condiții de detenție contrare art. 3 CEDO în calitate de condamnat.

La art. 469 alin. (1), pct. 17[1]) Cod de procedură penală, este stipulat că *„la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: constatarea condițiilor de detenție a condamnaților”*.

Potrivit materialelor cauzei, Ibrian Pavel a fost reținut la data de 17 decembrie 2017, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Strășeni din 27 decembrie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2018 și decizia Curții Supreme de Justiție din 30 ianuarie 2019 în baza art. 165

alin. (2), lit. b), d), art. 206 alin. (3), lit. b) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa - 17 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul executării pedepsei cu închisoarea, fiind indicat că, se calculează din 09.07.2018, cu includerea în acest termen a perioadei aflării sub arest din 21.01.2014 până la 22.12.2014, din 02.03.2015 până la 15.03.2016 și din 17.12.2017 până la 09.07.2018.

Ibrian Pavel a mai fost condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13.12.2021, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31.05.2022 în baza art. 317 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 01 an 06 luni închisoare, cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit prevederilor art. 85 Cod penal, prin adăugarea parțială la pedeapsa aplicată a părții neexecutate din pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Strășeni din 26 decembrie 2016, i-a fost stabilită pedeapsa - 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu reducerea acestui termen cu 963 zile conform încheierii Judecătoria Soroca, sediul central din 22.11.2019, nr. 21ji-564/19, cu includerea în termenul pedepsei principale a perioadelor în care inculpatul a fost privat de libertate de la 21.01.2014 ora 15:30 - 22.12.2014; 02.03.2015 ora 02:00 - 15.03.2016 și de la 17.12.2017 - 13.12.2021, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de minori pe un termen de 05 ani și privarea de dreptul de a exercita transportarea persoanelor peste hotarele RM pe termen de 05 ani), fiind stabilite o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 18 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis, cu reducerea acestui termen cu 963 zile, conform încheierii nr. 21ji-564/19 emisă la 22.11.2019 de Judecătoria Soroca, sediul central, precum și cu deducerea din termenul pedepsei principale a perioadelor în care inculpatul a fost privat de libertate în cauza 1-8/2016 (de la 21.01.2014 ora 15:30 - 22.12.2014; 02.03.2015 ora 02 00 - 15.03.2016) și a pedepsei executate (de la 17.12.2017 - 13.12.2021), cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de minori pe un termen de 05 ani și privarea de dreptul de a exercita transportarea persoanelor peste hotarele RM pe termen de 05 ani. Termenul pedepsei cu închisoarea, fiind indicat că, este necesar de calculat din 13.12.2021, cu deducerea din acesta a perioadelor specificate la aliniatul precedent.

Prin încheierea Judecătorie Cahul, sediul central din 22.03.2023, menținută prin Decizia Curții de Apel Cahul din 29.06.2023, a fost admisă parțial plângerea condamnatului, constată deținerea în condiții contrare art. 3 CEDO, în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, pentru perioada 20.10.2021-21.08.2022, ceea ce constituie 306 zile, și în Penitenciarul nr. 5 Cahul, pentru perioada 22.08.2022- 23.03.2023, ceea ce constituie 213 zile, iar în total 519 zile. S-a redus pedeapsa neexecutată pentru condiții precare de

detenție în calitate de condamnat calculând 02 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât termenul pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13.12.2021 s-a redus cu 102 zile, din termenul pedepsei neexecutate. S-a respins plângerea condamnatului în partea pretențiilor față de condițiile de detenție contrare art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, pentru perioada 21.02.2020-19.10.2021 ca fiind inadmisibilă.

Prin încheierea din 19.03.2024 emisă de Judecătoria Cahul a fost constatată deținerea lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 5 Cahul pentru perioada 23.03.2023 – 19.03.2024, ceea ce constituie 363 zile. Fiind redusă pedeapsa neexecutată a condamnatului Ibrian Pavel pentru condiții precare de detenție, calculând una zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, ceea ce constituie 36 zile. Începutul executării pedepsei fiind data de 17.12.2017, sfârșitul executării efective a pedepsei (MC): 16.08.2033.

Colegiul judiciar notează că, la emiterea încheierii contestate, instanța de judecată a pus accent pe faptul că, prin încheierile din *22.03.2023 şi 19.03.2024* instanțele de judecată s-au expus asupra perioadelor de detenție 20.10.2021-19.03.2024, respectiv atât timp cât în această parte există hotărâri judecătorești, întemeiat nu a examinat repetat perioadele respective.

Totodată, pentru perioada *21.02.2020-19.10.2021* prin încheierea din 22.03.2023 plângerea a fost respinsă ca inadmisibilă, deoarece aceasta a făcut obiectul încheierii din 28.02.2022, aceasta a fost însă casată. Respectiv, judecătorul de instrucție întemeiat nu a constatat impedimente în vederea examinării fondului cauzei cu referință la această perioadă.

Mai mult ca atât, colegiul judiciar reține că, potrivit materialelor cauzei Ibrian Pavel a fost deținut în *Penitenciarul nr. 13 Chişinău* în perioadele: 15.03.2007 - 11.04.2007, 24.01.2014 - 07.03.2014, 04.03.2015 - 16.03.2016, 19.12.2017 - 05.08.2018; în *Penitenciarul nr. 6 Soroca* în perioada: 06.08.2018 - 20.02.2020, în *Penitenciarul nr. 9 Pruncul* în perioada 21.02.2020 - 21.08.2022; în *Penitenciarul nr. 5 Cahul* în perioada: 22.08.2022 - 09.07.2023, în *Penitenciarul nr. 13 Chişinău* în perioada: 10.07.2023 - 13.08.2023 și în *Penitenciarul nr. 5 Cahul* – 14.08.2023 - actualmente.

Astfel, ținând cont de faptul că, plângerea a fost depusă de către Ibrian Pavel la data de 12.07.2019, punând accent pe prevederile art. 473^2 Cod de procedură penală, conform căruia *”(5) plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau*

în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție”.

În speță, Ibrian Pavel a fost deținut în stare de detenție pentru diferite perioade, apoi a fost eliberat din stare de detenție până la depunerea plângerii și anume: 15.03.2007 - 11.04.2007; 24.01.2014 - 07.03.2014; 04.03.2015 - 16.03.2016, fiind deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău. Circumstanțe, care denotă faptul că, întemeiat instanța de fond a stabilit că, în această situație intervine termenul de prescripție de șase luni când putea fi depusă plîngerea. Or, dacă remediul național a devenit aplicabil începînd cu 01.01.2019, plîngerea putea fi depusă de către condamnat până la 01.07.2019. Cu toate acestea plîngerea a fost depusă de condamnat la 12.07.2019, deci în afara termenului legal de 06 luni stipulat în art. 473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, motiv din care plângerea referitoare la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioadele 15.03.2007-11.04.2007; 24.01.2014-07.03.2014, 04.03.2015-16.03.2016, a fost respinsă ca tardivă. Ceea ce denotă netemeinicia argumentelor din recursul părții apărării, invocate în acest sens.

Mai mult ca atât, colegiul judiciar menționează că, Ibrian Pavel a fost din nou reținut la 17.12.2017 și plasat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău la 19.12.2017. Astfel, începînd cu 19.12.2017 Ibrian Pavel a fost deținut continuu în stare de detenție până în prezent și sub acest aspect, corect a conchis depunerea plângerii în termen legal și necesitatea examinării în fond pentru perioadele 19.12.2017-19.10.2021 (perioada de după 20.10.2021 instanțele s-au expus pe fond).

Instanța de fond notează că, sentința în privința lui Ibrian Pavel a fost emisă la data de 27.12.2016, iar dânsul a fost plasat în stare de detenție la 19.12.2017, deci a avut calitate de condamnat, fiind deținut întru executarea sentinței. Astfel, la emiterea încheierii contestate întemeiat prima instanță s-a expus asupra perioadei de detenție 19.12.2017-19.10.2021 când Ibrian Pavel a fost deținut în: Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada: 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada: 06.08.2018-20.02.2020 pentru 564 zile și în Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 21.02.2020-19.10.2021 pentru 607 zile.

Potrivit Raportului prezentat de administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul nr. 2/2207 din 06.08.2024, Ibrian Pavel s-a aflat în condiții de detenție acceptabile şi care corespund minimului de detenție, fiind indicat că, plângerea depusă împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 5 Cahul, necesită a fi respinsă ca neîntemeiată (Vol. I, f.d.226-250, Vol. I, f.d.1-4).

Colegiul judiciar ține să menționeze că, instanța de fond corect a admis parțial plângerea depusă de Ibrian Pavel privind condițiile de detenție care

afectează grav drepturile sale, din următoarele considerente. Conform art. 3 a Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, *„nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”*.

Mai mult ca atât este de notat că, în cauza CEDO Rezmives și alții contra României din data de 25 aprilie 2017 Curtea notează că încarcerarea nu reprezintă pentru un deținut pierderea drepturilor garantate de Convenție. Articolul 3 impune autorităților o obligație pozitivă de a se asigura ca o persoana este deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității umane, să nu-l supună suferinței ori greutăților de o intensitate care să depășească nivelul inevitabil de suferință inerent în detenție. Iar, potrivit hotărîrii CEDO din 15.10.2013 Segheti contra Republicii Moldova, a fost stabilit că probleme comune în toate penitenciarele de detenție preventivă îndelungată sunt: condițiile igienice rele, accesul limitat la îngrijire medicală și lipsa medicamentelor, precum și riscul de contaminare cu tuberculoză şi alte boli, calitatea proastă şi cantitatea mâncării hranei.

Situația din Penitenciarele din Republica Moldova a fost de multiple ori reținută de organismele naționale cu atribuții în domeniu.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat, în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei, că articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (a se vedea cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80). Prin urmare, la analiza condițiilor de cazare a deținutului, instanța de judecată va face trimitere pe lângă actul normativ Codul de Executarea și anume art. 225, precum și la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în

mărime nu mai mică de 4 metri pătraţi, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii".

În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum şi în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat, că supraaglomerarea celulelor deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii, care a fost deținut în P-5, 11, 13, 17. E de reținut și faptul, că în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m^2 de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (Sulejmanovic c. Italiei, 16 iulie 2009, §51; Lind c. Rusiei, 6 decembrie 2007, §59). În partea ce privește relatările petentului privind lipsa condițiilor igienice corespunzătoare, precum și, condițiile sanitare precare în general, supraaglomerarea celulelor, instanța reține că potrivit informațiilor prezentate de către administrația Penitenciarelor cu referire la condițiile de detenție petentul s-a aflat în celule iluminate atât natural prin intermediul geamurilor, cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri. Aerisirea prin celule era asigurată prin intermediul geamului de aerisire. Deținutul a fost asigurat cu minimul general pentru trai (lenjerie de pat și obiecte de primă necesitate).

Totodată, cu referire la starea sanitaro-igienică din penitenciar, în rapoarte s-a făcut trimitere la prestarea serviciilor de deratizare și dezinsectizare cu agenții economici de profil, referindu-se la general, însă instanța de judecată reține că careva schimbării privitor la starea de igienă a celulelor preveniților/ condamnaților nu este la nivel, fapt ce în atare situație prin aceste acțiuni se atinge drepturile deținuților la integritatea și sănătatea personală.

Într-o jurisprudență constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a statuat cu valoarea de principiu că art.3 din Convenție consfințește una din valorile fundamentale a unei societăți democratice prohibind în termeni absoluți tortura, pedepsele sau tratamentelor inumane ori degradante indiferent de circumstanțe, de comportamentul victimei sau de infracțiunea de săvârșirea căreia este acuzată victima (cauza Labita v. Italia, hotărârea din 06.04.2000, § 119; Ciorap v. Republica Moldova, hotărârea din 19.06.2007, § 62). Totodată, CtEDO a constatat că anumite condiții de trai ale deținuților constituie tratamente inumane și/sau degradante, și anume: suprapopularea din penitenciare – consideră că fiecare deținut trebuie să aibă un spațiu de cel puțin 4 m^2 (cauza Ostrovar v. Republica Moldova, hotărârea din 13.09.2005, § 80); celulele nedotate (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 46), cu acces limitat sau lipsa accesului la lumina zilei (cauza Alver v. Republica Moldova, hotărârea din 08.11.2005, § 53), puțin sau deloc

încălzite, fără sistem de ventilare, insalubre; lipsa posibilităților de recreare; lipsa hranei (cauza Becciev v. Republica Moldova, hotărârea din 04.10.2005, § 43-44); lipsa unei asistențe medicale corespunzătoare (cauza Holomiov v. Republica Moldova, hotărârea din 07.11.2006, § 120-121).

Astfel, este de reținut că, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

La analiza condițiilor de cazare ale deținutului, este necesar de a pune accent și pe stipulările Hotărîrii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează, că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

Totodată, potrivit rapoartelor Avocatului Poporului realizate până în anul 2017, cele mai importante probleme în penitenciare şi centrele de detenție preventive au fost supraaglomerarea, lipsa de îngrijire medicală, iluminatul necorespunzător, slabă aerisire, mese insuficiente, condiții sanitare şi de igienă precare, efectuarea băilor doar o dată pe săptămână, lipsa spațiilor de uscare a rufelor, lipsa spațiilor amenajate pentru fumători.

Situația din Penitenciarele din R.M. a fost de multiple ori reținută de organismele naționale cu atribuții în domeniu, iar cât privește condițiile de detenție din ***Penitenciarul nr. 6 Soroca***, conform raportului CPT de vizită în această instituție penitenciară din 10.10.2019 a fost constatată agravarea situației comparativ cu situația descrisă de CPT anterior. Rapoartele de bilanț a Penitenciarului nr. 6 Soroca conțin informaţii privind acțiunile întreprinse la nivel de instituție în vederea implementării observațiilor şi recomandărilor Comitetului european pentru prevenirea torturii şi tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante. Penitenciarul se confruntă cu suprapopulare, în toate spațiile locative nefiind respectat standardul de cazare a deținuților. Condițiile de deținere în sectorul 8B sunt inumane şi degradante, lipsind accesul la lumina zilei în marea majoritate a celulelor. CpPT-ul este de părerea că colaboratorii nu pot controla situația în Penitenciarul nr. 6 Soroca. În instituție nu se aplică

proceduri sigure de percheziții în vederea prevenirii infectării cu maladii hemotransmisibile. Cutiile poștale sunt nestandardizate. Impediment în realizarea sarcinilor de serviciu este lipsa încăperilor separate pentru deținerea condamnaților pe securitate personală (în conformitate cu ari. 206 al Statutului executării pedepsei de către condamnați), care se dețin până la moment în celulele carantinei şi izolatorului disciplinar.

Celulele carantinei nu corespund standardului de 4 m^2, iar curțile de plimbare nu sunt asigurate cu acoperiș de protecție în caz de intemperii.

Nerespectarea plasării conform cerințelor a condamnaților noi sosiți în carantină pe o perioadă stabilită conform legislației, respectiv nu se respectă perioada de carantină de 14 zile pentru asigurarea regimului epidemiologie in instituție. Registrul izolatorului de pedeapsă conține două tipuri de evidente: separat pentru cei plasați pentru 24 de ore şi cei sancționați disciplinar. Registrul vizitelor medicale în izolator nu există. Plasarea în celulele izolatorului disciplinar a condamnaților care sunt în refuz de hrană şi a celor care au solicitat izolare pe motiv de siguranță (conform art. 206 Cod de executare). Persistă problema în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților, precum şi documentarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane şi degradante.

La momentul vizitei CPT din 19.05.15 la Penitenciarul nr. 6 Soroca în sectorul unde se dețin mai multe persoane cu dizabilități, alături de condamnați de o vârstă mai înaintată a fost stabilit că în încăperile de mare capacitate - mai mult de 30 de persoane aerul este închis, se simțea un miros urât și nu erau asigurate suficiente noptiere pentru fiecare deținut. Ventilarea se face prin intermediul ferestrei, iar încăperea era supraaglomerată.

O altă carență o constituie condițiile din veceurile sectorului de locuit. S-a atestat adaptarea condițiilor pentru persoane cu dizabilități locomotorii, fiind instalate bare de sprijin. Totuși în veceu, format din mai multe secțiuni, s-au atestat condiții insalubre, igrasie și lipsa unor condiții ce ar asigura intimitatea deținuților. În acest mod deținuții nu au posibilitatea de a-şi satisface necesitățile fiziologice în condiții decente şi de intimitate. În toate locurile unde deținuților li se cere să lucreze sau să trăiască, ferestrele trebuie să fie suficient de mari pentru a permite deținuților să citească sau să scrie fără să-şi strice vederea, beneficiind de lumină naturală în condiții normale. Aceleași cerințe se referă şi la lumina artificială. Totodată, ferestrele vor fi astfel construite încât să permită pătrunderea aerului proaspăt în celulă. De asemenea, deținuții trebuie să aibă acces la instalații sanitare igienice, care să le protejeze intimitatea. De menționat că, actele nominalizate recomandă statelor membre să se ghideze la elaborarea legislației interne cât şi în practică de principiile ce reies din textul acestora,

reprezentând în același timp condiții minime admise de către organele emitente. Totodată Convenția ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de Republica Moldova în anul 2010, obligă țara noastră să contribuie la protecția tuturor persoanelor cu dizabilități, inclusiv deținuții, astfel încât aceștia reieșind din condiția pe care o au să nu fie discriminați în raport cu celelalte persoane. Reieșind din cele constatate în timpul vizitei şi în scopul ameliorării situației deținuților din sectorul nr. 8 din Penitenciarul nr. 6 Soroca au fost făcute recomandări: 1. De a asigura pentru condamnații din sectorul nr. 8 suprafața de minim 4 m^2 pentru o persoană, pentru a evita suprapopularea; 2. De a efectua reparații în încăperile de locuit din sectorul 8 și de asigurat permanent menținerea condițiilor igienico-sanitare din acest sector, reieșind din specificul deținuților de aici – persoane cu dizabilități și persoane de vârstă înaintată. 3. De a întreprinde măsuri în vederea reparării veceurilor, din sectorul nr. 8 și amenajarea unor condiții ce ar asigura intimitatea pentru deținuți; 4. De a asigura menținerea curățeniei în încăperea unde sunt amplasate lavoarele din sectorul nr. 8; 5. Reieșind din specificul deținuților din sectorul 8, de instalat bare de sprijin în încăperi, holuri, încăperile veceului și sălii cu lavoare, ce ar permite facilitarea deplasării acestora. Acomodarea rezonabilă și crearea condițiilor pentru persoane cu dizabilități este prevăzută de art. 2, 8 alin. 6), 8 alin. 8) din Legea nr. 60 din 30.03.2012 cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dezabilități.

În cadrul unei alte vizite din 21.02.14 a fost stabilit că condițiile de detenție din celula 11 sunt într-o stare nesatisfăcătoare. Astfel, celula are un spațiu locativ de 17.4 m2 , aici sunt deținuți 5 condamnați ceea ce constituie suprapopulare a celulei. Fiind o încălcare a prevederilor art. 464 din Statutul executării pedepsei de către condamnați în care este menționat că fiecare deținut este asigurat cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați pentru fiecare, iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii1 . Aglomerarea este un subiect de relevanță directă pentru Mecanismul Național de Prevenire a Torturii. Toate serviciile și activitățile dintr-o închisoare vor fi negativ afectate dacă numărul persoanelor real deținute depășește numărul prevăzut inițial prin norme. Calitatea vieții în detenție scade semnificativ în aceste circumstanțe. Supraaglomerarea într-o închisoare sau într-o anumită parte a ei, poate fi considerată drept condiții inumane și degradante din punct de vedere fizic.

Referitor la ***Penitenciarul nr. 9 Pruncul*** este de menționat că, la 25.06.2013 în cadrul activității Mecanismului Național de Prevenire a Torturii - funcție atribuită Instituției avocaților parlamentari în baza art. 231 din Legea RM nr. 1349 cu privire la avocații parlamentari din 17.10.1997, a fost efectuată

o vizită de monitorizare la Penitenciarul nr. 9 Pruncul. La momentul vizitei, potrivit informației furnizate de administrația penitenciarului, în instituție erau deținuți 557 de condamnați, capacitatea maximă a instituției constituind 550 persoane. Raportând suprafața dormitoarelor la numărul persoanelor care sunt deținute în acestea, s-a constatat că are loc o încălcare a prevederilor art. 244 Cod de executare, conform căruia norma de spațiu locativ stabilită pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2. În unele sectoare locative blocurile sanitare prezintă un focar de infecție unde persistă un miros urât, saltelele şi așternuturile fiind insalubre, or, deținuții sunt găzduiți în dormitoare de mare capacitate care nu dispun în deplină măsură de facilitățile utilizate zilnic de către condamnați, cum ar fi spațiul de dormit, spațiul de zi şi instalațiile sanitare. Lumina artificială din spațiile locative nu este destul de suficientă pentru a citi sau a munci, fapt care contravine reglementărilor din Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților (Rezoluție adoptată de ONU la 30 august 1955). Totodată la momentul vizitei s-a constatat de asemenea şi lipsa condițiilor satisfăcătoare în ceea ce privește deținerea separată a persoanelor nefumătoare de cele fumătoare. Paturile au o uzură excesivă, fiind majoritatea acoperite cu rugină. Unele saltelele la fel sunt într-o stare nesatisfăcătoare, fiind rupte sau murdare. În ceea e privește cantina instituției s-a constatat că aceasta se află într-o stare sanitară care nu permite prepararea hranei în condiții sanitare adecvate, fiind necesară efectuarea urgentă a lucrărilor de reparație.

Luând în considerație efectul cumulat al condițiilor de detenție enumerate se dovedesc a fi pe alocuri extrem de nefaste pentru deținuți şi necesită a fi revizuite cât mai urgent posibil. În conformitate cu jurisprudența CtDEO pot fi calificate ca tratament inuman sau degradant(cauza nr. 4834/06 Străisteanu ș.a. v. Moldova). În aceeași ordine de idei avocatul parlamentar conchide că cazurile atestate pot fi tratate ca o încălcare a art. 24 al Constituției Republicii Moldova.

Conform Raportului privind vizita de monitorizare a respectării garanțiilor de bază a deținuților pe durata epidemiei COVID - 19 efectuată la Penitenciarul nr. 9 - Pruncul, pe data de 04 decembrie 2020 a CPT a fost stabilit: la momentul vizitei în instituție se deținеau 510 persoane, aceasta denotă că, instituția este suprapopulată cu cel puțin 43 de persoane. Consiliul este îngrijorat (le numărul persoanelor deținute în Penitenciarul nr. 9 Pruncul ce depășește plafonul stabilit de către Ministerul Justiţiei, dar în special încalcă standardele internaţionale la care Republica Moldova se aliniază.

Consiliul a stabilit deficiențe și anume: - suprapopularea instituției, insuficiența statelor de personal în timp de noapte în penitenciar rămân 5 angajați. Pentru executarea calitativă a supravegherii la nivelul cerințelor înaintate este necesară completarea schimburilor cel puțin cu 15 funcții de

supraveghetori; - utilizarea unor celule din izolatorului disciplinar în calitate de spațiu de carantină pentru persoanele nou-venite condiționează neaplicarea sancțiunilor disciplinare prin izolare disciplinară; - deficitul personalului medical.

Consiliul s-a declarat îngrijorat de numărul insuficient de unități de personal în Penitenciarul nr. 9 Pruncul, în situația în care numărul de personal nu este unul suficient, pregătit, securizat şi nu poate răspunde adecvat, rapid şi profesionist la incidentele iscate în cadrul penitenciarului, poate duce, în primul rând, la imposibilitatea asigurării unei relații pozitive personal - deținut. Iar drept consecință putem avea aplicarea excesivă a forței, atacul asupra personalului, violența între deținuți, săvârșirea unor acte de corupție, etc.

Atunci când efectivele de personal nu sunt suficiente, un număr important de ore suplimentare se pot dovedi necesare pentru a menține un nivel minim de securitate şi programe de activitate în instituție. O astfel de stare a lucrurilor poate ușor genera un nivel important de stres pentru personal şi o epuizare profesională prematură, situație care riscă să mărească tensiunea inerentă tuturor mediilor penitenciarului.

Accesul la baie este asigurat o dată în săptămână, conform orarului instituției. Cu toate acestea, conform relatărilor deținuților această periodicitate este insuficientă. Consiliul recomandă ca administrația penitenciarului să ofere accesul la baie a deținuților cel puțin de două ori pe săptămână, în special pe perioada de vară.

La momentul vizitei, Consiliul a constatat că, în Penitenciarului nr. 9 Pruncul, 40 de persoane se deținеau în izolatorul disciplinar. Consiliul constată numărul înalt a persoanelor care solicită izolarea de masa totală pentru securitatea proprie (sineizolarea), fiind 35 persoane. Acest fapt poate fi determinat de mai mulți factori, inclusiv, posibila prezență a unei subculturi criminale în cadrul penitenciarului (Consiliul a constatat anterior că subcultura criminală este prezentă în majoritatea penitenciarelor din Moldova).

Consiliul reamintește asupra obligației administrației penitenciarului de a oferi posibilități adecvate şi disponibile pentru educație, formare şi muncă, precum şi alte tipuri de asistență, inclusiv corecțională, morală, spirituală, socială, medicală şi sportivă. Toate aceste programe şi activități/servicii trebuie să ia în considerare nevoile individuale de reeducare a deținuților.

CPT a notat că a crescut numărul şi cazurilor de automutilăre în rândul condamnaților. Astfel, în 9 luni a anului 2020 au fost înregistrate 31 cazuri de automutilare (comparativ cu 5 cazuri în perioada analogică 2019). Ultimul caz de suicid a fost înregistrat în anul 2019. Toate acestea fapte vorbesc că nivelul de tensionare şi nesecurizate în interiorul penitenciarului este destul de mare şi

că, necătând la faptul că, administrația penitenciarului depune eforturi mari pentru rezolvarea acestor situații, numărul scăzut de personal nu poate asigura securitatea dinamică.

Examinarea medicală a deținuților la fiecare intrare şi ieșire din instituție nu se aplică regulat. Chestionare standardizate de evaluare a riscului, inclusiv dependență de substanțe psiho active, probleme de sănătate mintală sau risc de suicid la momentul admiterii nu se aplică. Informaţii despre probleme de sănătate şi accesarea serviciilor medicale furnizate deținuților pe înțelesul lor nu sunt disponibile.

Cu privire la ***Penitenciarul nr. 13 Chișinău*** este de menționat că, în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în acest penitenciar. Aceasta notează, că în repetate rânduri a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție în privința acestui penitenciar (spre exemplu cauza Shishanov c. Moldovei, 15 decembrie 2015, § 127), oricum această problemă sistemică continuă să persiste.

Conform punctelor 5, 9, 10, 12, 15 din constatările raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii (CpPT) privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarului nr.13 mun. Chișinău pe data de 04 ianuarie 2018, Penitenciarului nr. 13 constituie, în sine, o sursă de stres care poate duce la intensificarea gândurilor suicidale. Condițiile de detenție în penitenciar nu pot acorda o atmosferă, cât de puțin terapeutică. La momentul vizitei erau deținuți 1070 persoane, adică cu 500 de deținuți mai mult decât numărul maxim admis. Astfel, fiecare deținut beneficiază de suprafață locativă de 2,1 m^2. Geamurile celulelor sunt de dimensiuni mici și nu facilitează pătrunderea luminii solare în celule. Deținuții nu au la dispoziție servicii de salubrizare/spălare a hainelor/lenjeriei, iar administrația penitenciarului nu oferă deținuților lenjeria strict necesară. Alimentarea deținuților este de o calitate nesatisfăcătoare. Există o problemă în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților, precum şi documentarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane și degradante.

Potrivit § 35 din raportul întocmit de Centrul Pentru Drepturile Omului din Moldova în urma vizitei de monitorizare efectuate la data de 22 decembrie 2014 la Penitenciarul nr. 13 Chișinău, drept cauze ale unor condiții detenție au fost stabilite: suprapopularea celulelor – în marea majoritate a celulelor erau plasate un număr ridicat de persoane; starea igienică nesatisfăcătoare în spațiile de detenție – veceurile sunt situate imediat lângă paturile de dormit și sunt despărțite de restul celulei de o portieră; dotarea cu saltele cu un grad avansat de uzură, rupte și murdare – toate persoanele plasate au menționat că își schimbă lenjeria prin intermediul rudelor, neavând acces la spălătoria centralizată a

penitenciarului, deținuții sunt nevoiți să-și spele și să usuce hainele în celulă sau în boxe de plimbări, pe funii agățate haotic, ceea ce ridică nivelul umidității și mirosul neplăcut în celulă; starea insalubră generală din multe celule.

Astfel, condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, situația este deja una notorie, aceasta nu s-a redresat în ciuda multiplelor plângeri depuse și a eforturilor asumate de guvernare. Mai este de menționat că în raportul depus Penitenciarul nr. 13 a indicat perioada detenției persoanei în această instituție, numărul celulei în care persoana s-a aflat, totuși nu a menționat câte persoane s-au aflat în celule, respectiv se creează o prezumție puternică despre detenția condamnatului în condiții de supraaglomerare. Instanța de judecată va face trimitere la actul normativ Codul de Executare și anume art.225, precum și la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții”.

Colegiul judiciar notează că, punând accent pe materialele cauzei, inclusiv după cum reiese și din raportul întocmit de Ombudsman în rezultatul vizitei la Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul, Penitenciarul nr. 13 Chișinău, condițiile materiale de detenție din aceste instituții penitenciare, nu corespund standardelor naționale şi internaționale de detenție. Iar, de către aceste instituții penitenciare nu au fost prezentate contraargumente în acest sens, iar prin depunerea recursului de către Penitenciarul nr. 5 Cahul, s-a limitat doar la indicarea faptului că, în rapoartele avocatului poporului sunt prezentate concluzii pripite și generale referitoare la condițiile de detenție, precum și faptul că, aceste rapoarte nu ar prezenta situația din prezent din instituțiile penitenciare menționate. Invocându-se că, mereu se întreprind măsuri pentru crearea condițiilor bune în instituțiile penitenciare, dar, din probele prezentate nu rezultă că, ar fi fost schimbată situația și că, condițiile de detenție ar fi în conformitate cu prevederile art. 3 CEDO, în prezent.

Astfel, la examinarea cauzei corect instanța de fond a stabilit că, dificultățile cu care s-a confruntat Ibrian Pavel pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, Penitenciarul nr. 6 Soroca în perioada 06.08.2018-20.02.20 – 564 zile, Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 21.02.20-19.10.2021 – 607 zile în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în aceste instituții

penitenciare. Circumstanțe, care denotă netemeinicia argumentelor recursului depus de Administrația instituției penitenciare.

Este de notat că, potrivit art. 473[2] Cod de procedură penală *„(1) plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul ori, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. (2[1]) În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerinţelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucţie stabileşte condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. (2[2]) Dacă condamnatul îndeplineşte în termen toate cerinţele din încheierea judecătorului de instrucţie, plângerea se consideră depusă la data prezentării iniţiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă. (2[3]) Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; b) există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin.(5); d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; e) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie. În acest caz,*

inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima. (2⁴) Încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părţi în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoştinţă de aceasta. (2⁵) Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute la alin.(2³) lit.a)–c) exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu acelaşi obiect. (3) Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie”.

Totodată, nu se poate trece cu vederea faptul că, conform rapoartelor depuse de Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, se desprinde că, lui Ibrian Pavel în perioada detenției în aceste instituții penitenciare i s-a acordat un spațiu mai mic de 4 m^2. Or, se desprinde că, în *Penitenciarul nr. 13 Chișinău* pentru deținerea în perioada 19.12.2017 – 05.08.2018, în total 230 zile, i s-a acordat suprafața de până la 2,50 m^2, deci cu mult mai puțin de 4 m^2 (Vol. I, f.d.41-44) În *Penitenciarul nr. 6 Soroca* menționându-se că, pentru perioada 06.08.2018 – 21.02.2020 nu s-au păstrat careva registre, din care s-ar putea constatat numărul de deținuți cu care s-a aflat Ibrian Pavel, iar acesta din urmă a invocat că, a fost deținut în condiții de supraaglomerare, dar instituția penitenciară nu a prezentat contra probe la cele invocate de condamnat (Vol. I, f.d.91-92, 130-138). Totodată, în *Penitenciarul nr. 9 Pruncul* se prezintă situație similară așa cum, rezultă deținerea lui Ibrian Pavel în perioada 21.02.2020-19.10.2021, cu acordarea spațiului de până la 4 m^2, revenindu-i 2,94 m^2 și 3,14 m^2 (Vol. I, f.d.157-160).

Circumstanțe, care denotă faptul că, de către instituțiile penitenciare nu au fost combătute invocările petentului, menționându-se doar faptul că, în cadrul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Penitenciarului nr. 9 Pruncul și Penitenciarului nr. 13 Chișinău, lui Ibrian Pavel i-a fost acordat spațiul necesar conform legislației execuționale. Limitându-se recurentul la invocarea faptului că, Ibrian Pavel s-a deținut mereu în condiții bune, dar nu a prezentat careva probe, ce ar demonstra

temeinicia argumentelor date, ci din contra imaginile foto și datele din rapoartele anexate la dosar, au confirmat cele invocate de Ibrian Pavel.

Ținând cont de cele expuse, referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, prima instanță just a reținut că, este unanim cunoscut că în aceste instituții penitenciare sunt sistematic încălcate drepturile omului, iar în rapoartele depuse nu se menționează concret câte persoane au fost deținute în celulă, starea acestor încăperi, ci se prezintă niște date generale, care nu combat argumentele petentului, inclusiv cele privind deținerea sa în condiții de supraaglomerare. Cu atât mai mult că, pentru perioada 06.08.2018 – 21.02.2020 a fost menționat că, nu s-au păstrat careva registre, din care s-ar putea constatat numărul de deținuți cu care s-a aflat Ibrian Pavel.

Deci, la caz, instanța de fond corect a menționat că întru constatarea încălcărilor art. 3 CEDO, nu pot fi luate în vedere numai criterii generale, precum suprafața, la care face referire Ibrian Pavel, condițiile sanitare, la fel sistemul de canalizare, cantitatea și calitatea hranei, accesul la serviciile medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența de lenjerie, care deseori în sistemul penitenciar al RM, nu ajunge nivelul minim stabilit.

Într-adevăr, conform materialelor cauzei rezultă că în perioada de detenție, Ibrian Pavel în Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, a fost deținut în condiții contrare art. 3 CEDO, inclusiv de supraaglomerare, iar respectivele instituții penitenciare nu au prezentat dovezi privitor la înlăturarea deficiențelor stabilite în urma vizitelor realizate în aceste instituții.

Astfel, aplicând normele legale, întemeiat prima instanță a admis parțial plângerea condamnatului, just fiind constatat faptul că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul asupra căruia sunt îndreptate pretențiile lui Ibrian Pavel.

Iar, în conformitate cu art. 473^3 Cod de procedură penală *”(1) plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului sau a prevenitului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. (2) Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii,*

reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare prezintă instanţei de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretenţiile invocate de condamnat în plângere, cu menţionarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condiţiilor de detenţie contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului şi a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare. (4) Termenul maxim de examinare a plângerii referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului este de 3 luni. În termenul maxim de 3 luni nu se include termenul acordat condamnatului pentru detalierea pretenţiilor”.

Potrivit prevederilor art. 225 alin. (4) Cod de executare *„norma de spațiu locativ stabilit pentru un condamnat nu poate fi mai mică de 4 m^2”.*

Astfel, colegiul judiciar constată că corect prima instanță a stabilit ca fiind vădit încălcate drepturile lui Ibrian Pavel în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada: 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioada 06.08.2018-20.02.2020 pentru 564 zile și în Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 21.02.20-19.10.2021 pentru 607 zile în calitate de condamnat.

Deci, corect instanța de fond la examinarea cauzei a stabilit faptul că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în aceste instituții penitenciare, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele menționate, și, la caz, instanța de fond întemeiat a constatat deținerea lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO.

În circumstanțele expuse, prima instanță la emiterea încheierii a ținut cont și de faptul că, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

Potrivit art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale,

conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Prevederile art. 473^2 alin. (2)–(2^5) şi (5), art. 473^3 alin. (3) şi art. 473^4 alin. (1)–(5^1) Cod de procedură penală se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condițiilor de detenție.

Conform art. 473^4 Cod de procedură penală la data depunerii plângerii, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2, instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

Este de menționat și faptul că, conform art. 61 alin. (2) Cod penal *„pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea şi resocializarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate”*. Iar, art. 167^1 Cod de executare stipulează că, *„se interzice supunerea oricărei persoane aflate în executarea unei pedepse la tortură, tratament cu cruzime, inuman sau degradant ori la alte rele tratamente”*.

Iar, la depunerea plângerii Ibrian Pavel a invocat că a fost deținut în condiții inumane în Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, care în opinia ultimului constituie condiții de detenție contrare art. 3 din CEDO.

Astfel, instanța de recurs consideră că instanța de fond a determinat toate circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei, a apreciat probele prezentate de părți multiaspectual, complet, în ansamblul lor, corect a aplicat normele de drept procesual și întemeiat a ajuns la concluzia admiterii parțiale a plângerii depuse de Ibrian Pavel.

Colegiul judiciar menționează că, în speță, corect a fost stabilită deținerea lui Ibrian Pavel în condiții contrare art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada: 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioada 06.08.2018-20.02.2020 pentru 564 zile și în Penitenciarul nr. 9 Pruncul în perioada 21.02.20-19.10.2021 pentru 607 zile în calitate de condamnat. Și, ca rezultat al celor stabilite, just s-a conchis necesitatea reducerii pedepsei neexecutate a lui Ibrian Pavel calculând 03 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău ceea ce constituie 69 zile.

Totodată, corect s-a conchis necesitatea reducerii pedepsei neexecutate a lui Ibrian Pavel calculând 02 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 6 Soroca și Penitenciarul nr. 9

Pruncul, ceea ce constituie 234 zile, iar în total a fost redusă pedeapsa neexecutată a lui Ibrian Pavel cu 303 zile. Reducere, care se manifestă a fi una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate referitor la condițiile de detenție din aceste instituții penitenciare. Astfel, argumentele recursurilor părții apărării manifestându-se a fi neîntemeiate și în acest sens.

De asemenea, ținând cont de faptul că, Ibrian Pavel a solicitat doar reducerea pedepsei nu și alte soluții, pentru o zi de detenție care nu poate fi redusă în urma calculului matematic, instanța de fond just a stabilit că, nu va acorda careva despăgubiri.

Colegiul judiciar observă că, în motivarea soluției adoptate, instanța de fond a luat în considerație nu doar raportul privind rezultatul vizitei preventive efectuate de colaboratorii instituției Avocatului Poporului în Penitenciarul nr. 6 Soroca, Penitenciarul nr. 9 Pruncul și Penitenciarul nr. 13 Chișinău, potrivit cărora au fost stabilite multiple încălcări ale drepturilor omului, fiind făcute o serie de recomandări privind situația existentă în aceste penitenciare și redresarea ei. Dar, a pus accent și pe materialele cauzei, inclusiv pe rapoartele prezentate de instituțiile penitenciare, analizând probele existente în raport cu cele stabilite în urma vizitelor realizate la penitenciarele indicate supra.

Din considerentele expuse, colegiul judiciar ajunge la concluzia că prima instanță corect a ajuns la concluzia admiterii parțiale a plângerii depuse de Ibrian Pavel, întemeiat fiind constatată deținerea în condiții contrare art. 3 CEDO. Or, la caz, argumentele lui Ibrian Pavel în ceea ce privește deținerea sa în condiții de detenție contrare art. 3 CEDO nu au fost combătute de către instituția penitenciară așa cum cer prevederile art. 473^3 alin. (2) Cod de procedură penală. Iar, aprecierea condițiilor de detenție prin prisma art. 3 CEDO, urmează a fi evaluată, inclusiv sub aspectul pătrunderii aerului și luminii naturale în celulă, starea igienică-sanitară a celulei, accesul liber la apă, acordarea corespunzătoare a hranei și asistenței medicale, posibilitatea petentului să frecventeze diverse cercuri, să folosească biblioteca, timpul său în afara celulei în cazul în care suprafața celulei este mai mică de 4 m^2, per deținut.

Ținând cont de cele relatate în ansamblu, Colegiul judiciar consideră neîntemeiate argumentele din recursul Penitenciarului nr. 5 Cahul, care nu au fost susținute prin probe pertinente în vederea demonstrării faptul că, detenția condamnatului Ibrian Pavel în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada: 19.12.2017-05.08.2018 pentru 230 zile, în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în perioada 06.08.2018-20.02.2020 pentru 564 zile și în Penitenciarul nr. 9 Pruncul

în perioada 21.02.20-19.10.2021 pentru 607 zile, este conformă principiilor stabilite din interpretarea articolului 3 din CEDO.

Mai mult ca atât, fiind examinată cauza pendinte, prima instanță corect a conchis că, la caz, se impune necesitatea respingerii ca fiind tardivă plîngerea lui Ibrian Pavel împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău pentru perioadele 15.03.2007-11.04.2007, 24.01.2014-07.03.2014, 04.03.2015-16.03.2016, or, plângerea a fost depusă de condamnat abia la data de 12.07.2019 (Vol. I, f.d.1-11). Circumstanțe, care denotă netemeinicia argumentelor recursurilor părții apărării.

În circumstanțele menționate, colegiul judiciar consideră că, în speță nu au fost constatate temeiuri pentru casarea încheierii instanței de fond, rațiuni care determină respingerea recursurilor ca nefondate, cu menținerea încheierii contestate, ca fiind legală și întemeiată.

Călăuzindu-se de prevederile art. 447-448, art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) și alin. (2) Cod de procedură penală, colegiul judiciar

D E C I D E :

Se resping ca nefondate recursurile ordinare declarate de către Administrația Penitenciarului nr. 5 Cahul și cel înaintat de avocatul Babără Marian în interesele lui Ibrian Pavel, cât și recursul depus de condamnatul Ibrian Pavel.

Se menține încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central 26 septembrie 2024, pronunțată în cauza la plângerea depusă de Ibrian Pavel împotriva Instituțiilor Penitenciare din RM referitor la condițiile precare de detenție, care afectează grav drepturile sale.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecătorul Movilă Vitalie

Judecătorii Pilipenco Serghei

Fujenco Dmitrii